

У К Р А Ї Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

П Р О Є К Т Р І Ш Е Н Н Я

**Про звернення депутатів Одеської обласної ради
до Кабінету Міністрів України щодо підвищення ефективності
землеробства у регіонах Українського Причорномор'я
в умовах суттєвих кліматичних змін**

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,
Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України»
обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити текст звернення депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України щодо підвищення ефективності землеробства у регіонах Українського Причорномор'я в умовах суттєвих кліматичних змін (додається).
2. Надіслати згадане звернення до Кабінету Міністрів України.

*Проект рішення підготовлено та внесено
депутатом Одеської обласної ради
VII скликання Баклановим В.В.*

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України
щодо підвищення ефективності землеробства у регіонах
Українського Причорномор'я в умовах суттєвих кліматичних змін

Зміни клімату, що нині відбуваються, негативно позначаються, в першу чергу, на аграріях, які працюють у складних умовах зони ризикованого землеробства півдня України, в тому числі в межах Одеської області.

Другий рік поспіль аграрна спільнота Одещини зустрічає прихід весни з тривогою та невпевненістю за результати майбутнього врожаю. Засуха та дефіцит вологи в період вегетації призводять до втрат врожаю, недотримання прибутку та, як наслідок, виникнення соціальної напруги у регіоні.

Безсніжна зима в цьому році не забезпечила необхідні запаси вологи у ґрунті. Критичними були всі весняні місяці, дефіцит вологи відчувався у всіх районах області. Особливо катастрофічно це було для Бессарабії, де втрати посівних площ складають до 80-90% від загальної кількості засіяних територій. Дефіцит вологи додатково ускладнився заморозками, що були зафіксовані у другій половині березня та на початку квітня.

Рекордно низька кількість опадів призвела до зменшення обсягів виробництва озимих та ярих культур у більшості регіонів країни. Найбільш катастрофічна ситуація склалась на півдні, зокрема в Одеській області. Регіон, що був багато років лідером із виробництва озимих пшениці, ячменю та ріпаку, сьогодні зіткнувся з небувалою посухою, аналогів якої в історії України ще не було.

За даними статистики в Одеській області було посіяно 850 тис.га озимих зернових культур, в тому числі 580 тис.га озимої пшениці та 270 тис.га озимого ячменю. Крім цього, було посіяно 190 тис.га озимого ріпаку. Орієнтовні збитки від посухи у регіоні тільки за I півріччя цього року склали більше 7 млрд.грн. Наголосимо, що орієнтовні втрати від пересіву озимих на ярові та просовидні (сорго) культури у поточному році становлять додатково ще декілька мільярдів гривень збитків. За попередньою оцінкою втрати врожаю озимих культур в Одеській області вже складають понад 310 тис.га і займають перше місце в Україні. Для порівняння у Миколаївській області, яка займає друге місце з втрати посівів, ця цифра складає 22 тис.га.

У наслідок обставин викладених вище, господарства області несуть суттєві втрати від посівів озимих культур та очікують зменшення прогнозованого врожаю або взагалі повної втрати врожаю на всіх без виключення посівних площах.

Водночас, понесені затрати на комплекс осінніх та весняних польових робіт є значними та у разі неотримання врожаю, господарства будуть мати труднощі зі сплатою орендної плати, податків та інших обов'язкових платежів і відрахувань. Зазначене може призвести до суспільного напруження та ускладнення економічної ситуації в регіоні, оскільки значну частину доходної частини бюджету складають доходи підприємств і населення, пов'язаних з сільським господарством та АПК регіону. Вважаємо, що одними з найважливіших заходів, які б допомогли землеробству пристосуватись до змін клімату та ефективно розвиватись у регіонах північного Причорномор'я, є відновлення та забезпечення функціонування меліоративних систем у сільськогосподарському виробництві, збільшення кількості та відновлення існуючих полезахисних смуг, здійснення заходів, спрямованих на запобігання ерозії ґрунтів та недопущення розвитку інших деградаційних процесів у ґрунтах, а також заходів, спрямованих на відновлення належного гідрологічного режиму малих річок степової зони, проведення робіт із селекційного виведення сортів та підготовки якісного насінневого матеріалу сільськогосподарських культур, яке б було стійке (чи адаптоване) до змін клімату в умовах північного Причорномор'я.

Беззаперечною умовою підвищення ефективності ведення землеробства в Українському Причорномор'ї є відновлення традиційного зрошення, зокрема в Одеському регіоні головно в частині масивів зрошення водою з Дунаю та Дністра, частково - з Придунайських озер, а також збільшення площ під інтенсивними с/г культурами під технології краплинного зрошення. Доведення фактичних площ зрошення та під іншими меліораціями до 120-150 тис га, в т.ч. і під краплинним зрошенням до 20 тис. га, дасть змогу суттєво наповнити місцеві бюджети, дати розвиток аграрному бізнесу та фермерам. Але необхідні з боку держави капітальні інвестиції у відновлення та утримання меліоративних систем, впровадження програм підтримки сільгоспвиробників.

Отже, виконання вищезазначених заходів є принциповою умовою та запорукою ефективного розвитку агровиробництва в степових регіонах України.

У зв'язку із вищезазначеним, вважаємо за необхідне звернутись до Кабінету Міністрів України щодо розробки та затвердження довгострокової державної програми розвитку землеробства та підвищення ефективності його ведення у регіонах Українського Причорномор'я в умовах суттєвих кліматичних змін, яка б дала можливість аграрному сектору на півдні України повноцінно функціонувати та розвиватись.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту рішення обласної ради
**«Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів
України щодо підвищення ефективності землеробства у регіонах
Українського Причорномор'я в умовах суттєвих кліматичних змін»**

У зв'язку із аномальною засухою в цьому році та складною ситуацією, що склалась в аграрному секторі економіки Одеської області, 12 червня 2020 року Одеська обласна рада організувала проведення круглого столу «Прогноз змін клімату та їх вплив на агропромисловий комплекс області на майбутні 5 років. Раціональне планування сільськогосподарського виробництва в умовах зміни клімату».

В обговоренні цього проблемного питання взяли участь представники Одеської обласної державної адміністрації, Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Одеського державного аграрного університету, Одеського державного екологічного університету, Селекційно-генетичного інституту, Одеської державної сільськогосподарської дослідної станції НААН України, Одеської філії ДУ «Держґрунтохорона», Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Одеського обласного управління лісового та мисливського господарства, аграрних господарств, фермери різних районів Одеської області.

За результатами роботи зазначеного круглого столу було вирішено створити робочу групу для планування ефективного землеробства у регіонах Українського Причорномор'я в умовах суттєвих кліматичних змін у складі представників наукових організацій, аграріїв, обласної державної адміністрації та обласної ради.

4 серпня 2020 року було проведено засідання цієї робочої групи. Члени робочої групи та учасники засідання розглянули аналітичні розрахунки та практичні рекомендації з їх науковим обґрунтуванням щодо розвитку землеробства у регіонах Українського Причорномор'я України. Результатом цього засідання стало рішення щодо звернення депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України стосовно розробки та затвердження довгострокової державної програми розвитку землеробства та підвищення його ефективності у регіонах Українського Причорномор'я в умовах суттєвих кліматичних змін.

Депутат Одеської обласної ради
VII скликання

Віктор БАКЛАНОВ